

Prof. dr hab. Małgorzata Kita
Katedra Międzynarodowych Studiów Polskich
Wydział Filologiczny
Uniwersytet Śląski w Katowicach

Opinia

o drze **MARCELIM OLMIE**

w postępowaniu o nadanie stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie *nauk humanistycznych*, w dyscyplinie *językoznawstwo*,
zgodnie z art. 16 ust. 1 Ustawy z dnia 14.03.2003 o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki
oraz Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 1.09.2011 w sprawie kryteriów oceny osiągnięć osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego

Sylwetka Habilitanta

Dr Marceli Olma jest absolwentem filologii polskiej, którą studiował i ukończył na Wydziale Filologicznym Wyższej Szkoły Pedagogicznej im. KEN w Krakowie w roku 1998. Pięć lat później (2003) został doktorem nauk humanistycznych w zakresie językoznawstwa na podstawie rozprawy *Język i styl korespondencji Józefa Ignacego Kraszewskiego: analiza pragmatyczna (na podstawie listów emigracyjnych do Władysława Chodźkiewicza)*. Stała się ona podstawą opublikowanej monografii *Listy emigracyjne Józefa Ignacego Kraszewskiego do Władysława Chodźkiewicza. Analiza pragmatyczna* (2006, ss. 196), która została nagrodzona przez JM Rektora Akademii Pedagogicznej w Krakowie w 2007 r.

Biografia naukowa Dra Marcelego Olmy jest związana z krakowską Wyższą Szkołą Pedagogiczną, obecnie Uniwersytetem Pedagogicznym – jest pracownikiem naukowym od 1998 r., adiunktem od 2004 r. Pracuje w Instytucie Filologii Polskiej.

Dorobek naukowy

Na dorobek naukowy Dra Marcelego Olmy składają się następujące typy publikacji:

- 2 autorskie monografie książkowe: wymieniona już monografia „podoktorska” z 2006 r. oraz monografia stanowiąca osiągnięcie naukowe w myśl art. 16. ust. 2 Ustawy:

Językowo-kulturowy obraz arystokratycznej rodziny polskiej drugiej połowy XIX w. (na podstawie korespondencji rodzinnej Heleny i Mieczysława Pawlikowskich (2014, ss. 326).

- 9 publikacji w czasopismach znajdujących się w bazach Web of Science i European Reference Index for the Humanities (w tym 5 artykułów i 4 recenzje).
- 36 publikacji w innych czasopismach międzynarodowych lub krajowych; mieszczą się tu artykuły w takich periodykach, jak „Annales Academiae Paedagogicae Cracoviensis”, „Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis”, „LingVaria”, „Stylistyka”, oraz w monografiach zbiorowych. Wśród tego typu publikacji znajduje się:
 - 29 artykułów opublikowanych,
 - 4 artykuły przyjęte do druku,
 - 3 recenzje.
- 5 zbiorowych tomów współredagowanych (w czterech wkład Habilitanta wynosi 50%, w jednym – 35%.

Do tego zestawienia dołączyć trzeba referaty wygłoszone na międzynarodowych i krajowych konferencjach naukowych – było ich 17. Realizują one wymagania stawiane wobec osiągnięć naukowo-badawczych niezależnych od obszarów wiedzy – § 4. pkt. 8 *Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dn. 1 września 2011 r. w sprawie kryteriów oceny osiągnięć osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego.*

Podsumowując liczbowy aspekt tego dorobku dotychczas opublikowanego, uznaję go za duży, rozwijający się bardzo dynamicznie po uzyskaniu doktoratu; wcześniej Pan Doktor opublikował 4 artykuły i recenzje. Uczestnictwo w spotkaniach naukowych rozpoczęło się już w okresie po doktoracie, podobnie jak udział w projektowaniu i redagowaniu naukowym tomów zbiorowych. Tym samym widać rozwój osobowości i działalności Habilitanta, nieustanne powiększanie aktywności, zwiększanie wachlarza jej typów i kompetencji naukowych. Dostrzegalny jest też Jego wkład w kształcenie młodej kadry naukowej – w postaci promotorstwa pomocniczego w przewodzie doktorskim i kształcenia studentów 1. i 2. stopnia. A zatem Dr Marcei Olma w tym aspekcie pokazuje się jako pracownik naukowo-dydaktyczny dobrze przygotowany do podjęcia zadań, jakie stają przed samodzielnym pracownikiem nauki.

Warto zaakcentować różnorodność uprawianych form twórczości naukowej. Są tu zróżnicowane tematycznie artykuły naukowe o różnej objętości, kierowane do różnego typu odbiorców, są recenzje, co dobrze świadczy o orientacji Autora w aktualnościach

wydawniczych i jego umiejętnościach krytycznych. Godne podkreślenia są prace redaktorskie (dotychczas w charakterze współtwórcy, głównie z pięćdziesięcioprocentowym udziałem Habilitanta). To bardzo ważny składnik profilu pracownika naukowego, pokazujący jego kreatywność i zdolność do wyszukiwania tematów badawczych, umiejętność planowania, organizowania i przeprowadzenia pracy zespołowej, zgromadzenia zespołu autorskiego. Wśród tomów zbiorowych znajdują się monografie, ale też, co bardzo ważne dla macierzystej Uczelni, współtworzenie tomu rocznika „Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis” wydawanego przez UP (ISSN 2083-1765), mającego 4 punkty w ministerialnym wykazie czasopism (część B). Wspominam o tym rodzaju pracy naukowej dlatego, że periodyk ma bardzo długą i dobrą tradycję, będąc kontynuatorem istniejących od 1970 r. „Annales Academiae Paedagogicae Cracoviensis”. Dr Marcelego Olmy, jak można zauważyć w wykazie publikacji, od początku swojej drogi naukowej współpracował jako autor z rocznikiem Akademii Pedagogicznej, publikując tu swoje artykuły. Obecnie zaczyna nowy etap współtworzenia pisma będącego jego następcą.

Zainteresowania naukowe Dra Marcelego Olmy, zróżnicowane problemowo i tematycznie, dokumentują Jego wierność typowi źródeł, jaki stanowi korespondencja listowa. To ona stanowi podstawę korpusową procedur badawczych dysertacji doktorskiej i monografii habilitacyjnej oraz wielu artykułów (24). Autor wykorzystuje tu teksty źródłowe, (głównie) rękopiśmienne – przy zmieniających się podmiotach tekstów epistolograficznych. Konsekwencja badacza jest jego atutem – kształtuje się bowiem w ten sposób sylwetka naukowca wyrazistego, wyspecjalizowanego w określonym typie twórczości piśmienniczej.

Badania nad twórczością epistolarną mają długą i dobrą tradycję, są też natury z gruntu interdyscyplinarnej. Autor reprezentuje perspektywę lingwistyczną, ale z wykorzystaniem potencjału dostarczanego przez teoretyczne i metodologiczne ustalenia lingwistyki „otwartej”, zwłaszcza kulturowej. Wiedza o tle historycznym, społecznym, obyczajowym jest zawsze obecna i dobrze wkomponowana w nurt językoznawczego oglądu listów.

Duże uznanie budzi także pomysł i realizacja serii wydawniczej pod nazwą *Epistolografia w dawnej Rzeczypospolitej* [C 1, 2, 3, 4], efekt współpracy Habilitanta z prof. drem hab. Piotrem Borkiem. Cieszy udział w tym szeroko zakrojonym przedsięwzięciu gromadzącym uczonych z różnych dyscyplin naukowych, których łączy zainteresowaniem listem: językoznawców, literaturoznawców, historyków.

Z satysfakcją odnotowuję dalekosiężne plany badawcze Dra Marcelego Olmy nad piśmiennictwem listowym, tak w wymiarze indywidualnego dorobku, jak i realizacji

projektów zbiorowych. Te prace, dobrze wykonane, dostarczają czytelnikowi dużo korzyści intelektualnej, dokumentując też wycinkową, indywidualną „historię intymną”. Lektura prac Dra Marcelego Olmy – poza walorami językoznawczymi – ma też walor bardzo dobrze pokazanej i odtworzonej historii. To znakomita i pasjonująca lekcja historii.

Niewielka, w zasadzie peryferyjna część dorobku Habilitanta dotyczy historii polszczyzny doby średniopolskiej. Interesujące jest studium poświęcone gramatyce tekstów literatury plebejskiej – z racji obiektu badawczego, niezbyt częstego wśród językoznawców [B 2]. Zauważam też zajęcie się rękopisem w dwóch wersjach Ugody Hadziackiej (1658), czyli tekstu historycznego dyskursu urzędowego. Autora zainteresowały tu różne poziomy językowe kultury języka w tych tekstach [B 10]. Zasadniczo jednak Jego zainteresowania naukowe dotyczą języka i komunikacji językowej w XIX w.

Wyrazem poszukiwań naukowych Habilitanta jest zajęcie się językiem dzieci i młodzieży, co sam zainteresowany wiąże z pracą w Katedrze Logopedii i Lingwistyki Edukacyjnej [A 4, A 5, B 8, B 19]. W tym nurcie wyodrębnia się tematyka kształcenia językowego w toku edukacji szkolnej [A 1], co dostrzega się zwłaszcza w reminiscencjach lekturowych udokumentowanych w postaci opublikowanych recenzji [A 2, A 8, B 3, B 6].

Uwagę Habilitanta przyciągnęła problematyka dialektologiczno-etnolingwistyczna [A 3, B 9, B 33] na obszarze Podbeskidzia – wybór regionu zdeterminowała biografia Autora.

Artykuły Dra Marcelego Olmy są dobrze przemyślane, starannie umocowane w teorii, mocno osadzone w materii empirycznej. Dokumentują poszukiwanie drogi naukowej. A przestrzenią, w której Habilitant sprawdza się i realizuje najlepiej, jest wielostronny ogłód listów. Nic więc dziwnego, że to korespondencji poświęca najwięcej uwagi w swojej twórczości naukowej i w tej dziedzinie powstają Jego najlepsze i najciekawsze prace. To one decydują o naukowym wizerunku Dra Marcelego Olmy.

Ocena „osiągnięcia naukowego” Dra Marcelego Olmy

Dr Marcelego Olma przedstawił do oceny jako swoje osiągnięcia (zob. art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. O stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U nr 65, poz. 595 ze zm.) publikację *Językowo-kulturowy obraz arystokratycznej rodziny polskiej drugiej połowy XIX w. (na podstawie korespondencji rodzinnej Heleny i Mieczysława Pawlikowskich)* (Kraków 2014, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Pedagogicznego).

Autor zajmuje się dziewiętnastowiecznym językiem w rodzinie, czyli familiolektem – co uważam za niezwykle potrzebne pole badawcze, wobec niewielkiej ciągle wiedzy o języku prywatnym. To bardzo potrzebna perspektywa spojrzenia na odmiany języka, która może prowadzić do podjęcia konstruktywnej dyskusji na temat zróżnicowania polszczyzny (współczesnej czy historycznej).

Badaniom poddawane są teksty epistolograficzne jednej rodziny: niepublikowane listy prywatne, w tym głównie korespondencja małżeńska. Wybraną rodziną są Pawlikowscy z Medyki. Co ważne, jej przedstawiciele z drugiej połowy XIX w. pozostawili po sobie bogaty, uporządkowany zbiór listów, z profetycznym niemal przekonaniem wyrażonym przez Mieczysława Pawlikowskiego, jednego z bohaterów książki, cytowanym w zakończeniu monografii (Olma 2014: 308):

[...] to wszystko stanowi pewną całość, a nawet kiedyś, gdy nas już nie będzie i może dzieci naszych, utworzy nieoceniony materiał historyczno-obyczajowy, z którego historyk lub powieściopisarz czerpać może i poda im obraz znakomity dzisiejszych ludzi, ich uczuć i myśli.

Korpus badawczy tworzą listy małżeńskie Heleny i Mieczysława Pawlikowskich z lat 1859-1902 (1350 listów), w tym 535 listów M. Pawlikowskiego do żony, 815 listów Heleny Pawlikowskiej do męża), a także korespondencja między nimi a synami Janem i Tadeuszem oraz synowymi (s. 23, zob. też pełny i szczegółowy wykaz źródeł – s. 310-311).

Jako ramy swoich rozważań Autor wybiera lingwistykę kulturową (w wersji zaproponowanej przez Janusza Anusiewicza). Pojęciem organizującym proces badawczy jest językowy obraz świata, koncepcja podejścia do języka w lingwistyce polskiej nienowa, nieustannie dopracowywana i testowana przez wielu badaczy na różnych obiektach i korpusach językowych. Wartość rozprawy Marcelego Olmy polega na głęboko przemyślanej idei zbadania językowego obrazu świata zapisanego w tekstach listów prywatnych (powstałych w określonym czasie), a więc nieprzeznaczonych do upublicznienia (zresztą pozostały one w wersji rękopiśmiennej; to z manuskryptów korzystał Habilitant)

A zatem ten obraz będzie ściśle określony w kategoriach czasowych (druga połowa XIX w. i początek XX w.) i społecznych (arystokracja polska), a także zindywidualizowany (nie dotyczy całej grupy, ale konkretnej rodziny, reprezentatywnej, znanej, odgrywającej znaczną rolę kulturową i kulturotwórczą). Nie jest to rodzina przeciętna, a jej członkowie to nie teoretyczny konstrukt: „przeciętny użytkownik języka”. Dzięki takiemu wyborowi

możemy otrzymać nie ogólny/ogólnikowy achroniczny, pozaczasowy językowy obraz x-a, lecz obraz wybranych fragmentów świata zawarty w tekstach konkretnych ludzi żyjących w swoim czasie, powiązanych ściśle określonymi więziami, występujących w określonych rolach społecznych; każdy z piszących dysponuje indywidualnym bagażem wiedzy, doświadczeń, przeżyć, uczuć, z systemem wartości itp.

Autor ma świadomość naukowej popularności (a może mody naukowej?) polonistycznej teorii JOS, opisuje ją pobieżnie, ale w sposób wystarczający, odwołując się do językoznawczej wiedzy czytelnika, odsyłając go do stosownej lektury. Nawiasem mówiąc, podobnie Autor podchodzi do listu jako typu tekstu/gatunku tekstu, nie poświęcając ustaleniom tyczącym go wiele uwagi.

Wobec zakreślonego przez Badacza zamkniętego korpusu tekstów listów (czasowo, pod względem osób korespondujących), a także wobec toczącej się polemiki wokół koncepcji językowego obrazu świata (zob. ostatnio: R. Tokarski, *Językowy obraz świata – wątpliwości i sugestie*, [w:] *70 lat współczesnej polszczyzny. Zjawiska – procesy – tendencje. Księga jubileuszowa dedykowana Profesorowi Janowi Mazurowi*. Red. A. Dunin-Dudkowska, A. Małyńska. Lublin 2013) stosowniejsze, bardziej adekwatne niż pojęcie JOS byłoby pojęcie TOS, czyli tekstowy obraz świata, pojawiające się już w pracach językoznawczych.

Ale nawet użycie tradycyjnego rozumienia JOS dzięki starannej prezentacji materiału badawczego i podtytułowi pozwala czytelnikowi dostrzec różnicę między „klasyczną” interpretacją tego pojęcia a aplikacją badawczą zaproponowaną przez Autora. Dodam, że jestem zwolenniczką tekstowego, a także tekstologicznego podejścia w badaniach różnych fragmentów obrazu świata (co nie wyklucza korzystania z danych systemowych).

Interesującym projektem byłoby, jak sądzę, przeprowadzenie analogicznych badań porównawczych z inną zmienną: ta sama epoka, ta sama grupa społeczna, ale inna rodzina. Taka procedura pozwoliłaby też odpowiedzieć w sposób uprawomocniony, które leksemy/słowa/frazy są „własnością” danej rodziny, łączącą się z jej historią intymną, doświadczeniem życia, a które są właściwością języka familijnego jako odmiany socjolektalnej. Jedną ze wskazówek dla względnie jednoznacznej odpowiedzi jest zabieg stosowany przez Autora: konfrontowanie leksyki z listów Pawlikowskich z leksyką utrwaloną w ówczesnych słownikach. Pewna część słownictwa nie ma poświadczenia leksykograficznego, co pozwala z dużym prawdopodobieństwem uznać je za zindywidualizowaną, jednostkowo aktualizowaną wersję familiolektu. Warto tu, być może, wykorzystać niektóre propozycje Tomasza Piekota w pracy *Język w grupie społecznej*.

Wprowadzenie do analizy socjolektu (Wałbrzych 2008), odnoszące się do badań nad socjolektami (zob. <http://www.ifp.uni.wroc.pl/data/files/pub-396.pdf>).

W postępowaniu analitycznym Autor sięga po zestawione eklektycznie, ale i spójnie, bo dopełniające się, różne metody badawcze; są tu zatem m.in. analiza semantyczna leksemów, analizy pragmalingwistyczne, w tym bardzo przydatna dla opisu tekstów listów teoria aktów mowy, podejście socjolingwistyczne. Pozwalają one opisać, analizować i zinterpretować wyekscerpowane słowa, frazeologizmy, zwroty grzecznościowe i konstrukcje składniowe. Językowe reprezentacje różnych poziomów języka są połączone z wykorzystaniem teorii pola leksykalnego; tu oglądem objęto takie pola jak: rodzina i jej członkowie, uczucia, kultura życia codziennego, choroby i zdrowie, obyczaje żywieniowe i kulinaria, etykieta.

Tak zaprojektowana rozprawa stanowi pogłębienie wiedzy o polszczyźnie dziewiętnastowiecznej ujmowanej w perspektywie systemowej o nowe aspekty: idiolektalny, familiolektalny. Dopełnia wiedzę o języku „salonowym”, języku konwersacji towarzyskiej – jako wnikliwe studium języka istniejącego w zamkniętej przestrzeni instytucjonalnej – w rodzinie, gdzie zasady komunikacji publicznej bywają unieważnione, a użycie języka – pozostającego nadal fenomenem społecznym – w rodzinnym gronie sprzyja poszukiwaniu form językowych zindywidualizowanych, mających genezę w historii rodziny, pary małżeńskiej.

O ile wcześniejsze uwagi miały charakter polemiki i propozycji dalszych badań – inspirowanych lekturą bardzo ciekawą poznawczo, to w pełni zgadzam się z Autorem, gdy w autoreferacie pisze (s. 4):

Zaproponowane w monografii ujęcie tematu dotyczy tylko z pozoru problematyki nieaktualnej i nieatrakcyjnej poznawczo.

W tej monografii nie ma miejsc nieatrakcyjnych – nawet „z pozoru”. Metodologicznie pokazuje ona, jak atrakcyjne i efektywne jest łączenie perspektyw, sposobów opisu – przy zachowaniu dyscypliny intelektualnej. W warstwie poznawczej pokazuje bardzo spójny, utrwalony w języku tekstów epistolarnych obraz dawnych czasów, relacji międzyludzkich, obyczajów, poglądów, emocji. Już sam w sobie ten opis pozwala czytelnikowi – nawet niespecjaliście – wejść w zwerbalizowaną mentalność Polaka drugiej połowy XIX w. Zestawienie z innymi badaniami i ustaleniami pozwoli mu ujrzeć kulturę jako całość, jako *continuum*, a język jako integralny element kultury o funkcji akumulatywnej.

Wartością tej rozprawy jest to, że wchodzi w dialog międzydyscyplinowy, stanowi mocny głos lingwisty w opisie rzeczywistości znanej odbiorcy z tekstów literackich stanowiących kanon (?) literatury polskiej, rzeczywistości tym razem wpisanej w teksty określone jako użytkowe (co nie wyklucza ich wartości estetycznej).

Zachowując standardy naukowe i dyscyplinę myślową, Marcelego Olmy napisał książkę przedstawiającą perspektywę językoznawczą i zastosowanie instrumentarium lingwistycznego do badania tekstów listów i ich właściwości językowych, którą przeczyta z pożytkiem nie tylko specjalista z tej dziedziny, ale również badacz zajmujący się życiem w Polsce dawniejszej, czyli przedstawiciel nauk społecznych lub – po prostu – humanista czy laik zainteresowany językiem i komunikacją.

Podsumowując, uważam, jak widać z wcześniejszej oceny, monografię Marcelego Olmy *Językowo-kulturowy obraz arystokratycznej rodziny polskiej drugiej połowy XIX wieku (na podstawie korespondencji rodzinnej Heleny i Mieczysława Pawlikowskich)* za mocną podstawę wniosku o nadanie Mu stopnia doktora habilitowanego. Jest to książka o dużej wartości poznawczej, inspirująca. Choć pokazuje językowo-komunikacyjne zachowania korespondentów w określonym wycinku czasowym, może mieć duży impact naukowy w opisie kultury polskiej i języka polskiego, które łączą wielowektorowe relacje.

Konteksty okołohabilitacyjne

Kontekst rozprawy habilitacyjnej w twórczości naukowej Dra Marcelego Olmy stanowią Jego artykuły, które dotyczą języka w korespondencji prywatnej, zachowanej w formie rękopiśmiennej. Jest takich studiów 24, były publikowane od roku 2004. Autor badaniami objął korespondencję kilku rodzin: Teodory i Jana Matejków [A 6, A 7, B 13, B 20, B 23], Zofii i Józefa Kraszewskich [B 7, B 14, B 15, B 16, B 17, B 28], Pawlikowskich [B 12, B 18, B 21, B 32]. Uwagę w obrębie tego bloku tematycznego i materiałowego koncentrował na różnych problemach: związku języka i płci [A 7, B 25], werbalizacja emocji [B 21], odmiany językowe [np. B 4], akty etykietałne [np. B 5, B 15, B 16, B 24, B 27, B 31], językowe ekwiwalenty kodu gestualnego [B 12], tabu i eufemizacja [B 18], argumentacja [B 20], różne fragmenty JOS [B 22, B 28, B 30, B 32]. A zatem badania obejmują rękopiśmienną korespondencję rodzinną (z wyjątkiem opublikowanych listów Adolfa Dygasińskiego), są nakierowane na język prywatny. Tak zorientowane badania przyczyniają się do poznawania języka pary, do ustalania właściwości językowych komunikacji w małych grupach społecznych o więziach rodzinnych.

Dorobek dydaktyczny i popularyzatorski oraz współpraca międzynarodowa
Habilitanta – wymagane przez § 5 Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dn. 1 września 2011 r. w sprawie kryteriów oceny osiągnięć osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego

Wymieniłam już wcześniej spełnienie wymagań w tym zakresie poprzez pełnienie funkcji promotora pomocniczego w przewodzie doktorskim kierowanym przez prof. dra hab. Piotra Borka (temat: *Piotr Skarga jako polemista religijny*), wypromowanie 10 prac licencjackich i aktualnie prowadzone seminarium magisterskie, w którym uczestniczy 12 osób. Ponadto Habilitant jest powoływany na recenzenta prac dyplomowych i magisterskich – ma w swoim dorobku dydaktycznym recenzje ok. 60 prac.

Dr Marceli Olma prowadzi różnego typu zajęcia dydaktyczne: wykłady, konwersatoria, seminaria magisterskie i dyplomowe z wielu przedmiotów, w których dobrze wykorzystana jest jego kompetencja merytoryczna i dydaktyczna.

Do tego zestawu aktywności dydaktycznej dodać trzeba wyjazd na Litewski Uniwersytet Edukologiczny w Wilnie (2014) z zajęciami dotyczącymi grzeczności językowej i komunikacji niewerbalnej w dyskursie uczuć przy wyzyskaniu materii epistolograficznej.

Jak widać, rysuje się tu sylwetka dydaktyka dojrzałego, doświadczonego, prowadzącego różnego typu zajęcia przeznaczone dla różnego typu odbiorców, w nauczaniu odwołującego się do swoich zainteresowań badawczych.

Dr Marceli Olma ma na swoim koncie współorganizowanie wspólnie z prof. drem hab. Piotrem Borkiem interdyscyplinarnych konferencji na temat sztuki epistolograficznej w przeszłości, czego plonem są publikacje monografii zbiorowych [C 1, C 2, C 3, C 4], i plany związane z kontynuacją tego ambitnego projektu.

Habilitant czynnie uczestniczy w życiu naukowym swojej Uczelni – m.in. jako sekretarz redakcji rocznika „Annales Paedagogicae Cracoviensis. Studia Linguistica” (od 2011), pomysłodawca strony internetowej tego periodyku (<http://www.studling.edu.pl/index.php/o-nas>). Zajmuje się aktywnie unowocześnianiem procesu dydaktycznego w Instytucie Filologii Polskiej UP.

Z uznaniem przyjmuję aktywność Habilitanta w zakresie współpracy ze środowiskiem. Przejawia się ona w pełnieniu funkcji redaktora tematycznego „Rocznika Przemyskiego”, seria *Literatura i Język*. Pismo ma długoletnią tradycję:

Pierwszy tom „Rocznika Przemyskiego” ukazał się w 1912 r. Został wydrukowany w przemyskiej drukarni Jana Łazora w nakładzie 500 egzemplarzy i zawierał pracę Jana Smołki pt. *Powstanie wielkopolskie przeciwko Szwedom w latach 1655-1657* oraz część sprawozdawczą dotyczącą działalności Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Przemyśle i jego agend oraz wykaz członków Towarzystwa. Kolejne tomy Rocznika przed 1939 r. ukazały się w latach 1913, 1924, 1925, 1927 (tomy II-VII). Publikowano w nich głównie rozprawy z zakresu historii średniowiecznej i nowożytnej oraz sprawozdania Dyrekcji i kasowe TPN. Periodyk do 1927 roku ukazywał się pod tytułem „Rocznik Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Przemyśle”. Tomu VIII z powodu braku środków finansowych nie wydrukowano (jego wydanie było planowane na rok 1936).

Pierwszy „powojenny” tom „Rocznika Przemyskiego” ukazał się w 1959 r. Następne numery czasopisma zawierały przede wszystkim prace historyczne, jak również rozprawy z zakresu archeologii i etnografii. W kolejnych tomach ukazywały się artykuły z różnych dziedzin, najczęściej w porządku: archeologia, historia, językoznawstwo i literaturoznawstwo, nauki przyrodnicze, techniczne i pedagogiczne, a więc z dziedzin obejmujących działalność Towarzystwa

<http://www.tpn.pbp.webd.pl/rocz/podstawowedane.htm>

Konkluzja

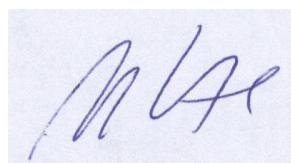
Dorobek naukowy Dra Marcelego Olmy i inne Jego dokonania przemawiają za tym, by poprzeć Jego wnioski do Centralnej Komisji do spraw Stopni i Tytułów z dnia 31 marca 2014 r. o nadanie Mu stopnia doktora habilitowanego. Przedstawiona jako osiągnięcie naukowe rozprawa jest dziełem, które swoją zawartością merytoryczną, założeniami metodologicznymi, formą pisarską uzasadnia uznanie jej za książkę o dużej wartości.

Aktywność piśmiennicza Habilitanta przekonuje o Jego dojrzałości naukowej, głębokiej kompetencji lingwistycznej, zdolności kreatywnego i krytycznego podejścia do istniejących koncepcji teoretycznych, umiejętności łączenia wiedzy językoznawczej z innymi dyscyplinami wspierającymi badania nad tekstami epistolograficznymi. Mamy do czynienia z

badaczem ukształtowanym intelektualnie do wykonywania zadań samodzielnego pracownika nauki, o wyrazistym profilu badawczym, ekspertem w zakresie wiedzy o liście jako typie tekstu, subtelnie odsłaniającym jego różne fasety. Badania Dra Marcelego Olmy wiele wnoszą do rodzącej się wiedzy językoznawczej o dyskursie prywatności (w Jego przypadku – w dawniejszych wiekach), w tym o języku familiarnym, który ciągle jeszcze nie został kompleksowo skonceptualizowany i sproblematyzowany.

Dr Marcelli Olma jest także aktywnym animatorem życia naukowego na swojej Uczelni, zaznacza swoją obecność na naukowych konferencjach tematycznych, uczestniczy w życiu organizacyjnym UP, przejawia satysfakcjonującą aktywność na polu dydaktycznym i w zakresie opieki nad studentami i młodymi adeptami lingwistyki.

Osiągnięcia Habilitanta spełniają wymagania określone w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 1 września 2011 r. w sprawie kryteriów oceny osiągnięć osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego i stanowią podstawą do wyrażenia mojej pozytywnej opinii w sprawie wniosku o nadanie Drowi Marcelemu Olmie stopnia doktora habilitowanego. **Wnioskuje więc do Komisji Habilitacyjnej, a za jej pośrednictwem do Wysokiej Rady Wydziału Filologicznego Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie o nadanie Panu Drowi Marcelemu Olmie stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk humanistycznych, w dyscyplinie językoznawstwo.**

Sosnowiec, 20 sierpnia 2014 r.